

مرجع تصویب: دبیر هیات دولت
شماره ویژه نامه: ۱۵۳۴

دوشنبه، ۱۲ اردیبهشت ۱۴۰۱

سال هفتاد و هشت شماره ۱۵۳۴

دستورالعمل موضوع ماده ۱۰ آیین‌نامه نحوه تشکیل جلسات و چگونگی اتخاذ تصمیمات هیأت داورى موضوع ماده ۲۰ الی ۲۳ قانون برنامه سوم توسعه تنفيذی ماده ۳۰ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

شماره ۱۳۷۴/د/هـ

۱۴۰۱/۱/۳۰

رئیس محترم هیأت‌مدیره و مدیرعامل روزنامه رسمی کشور

در اجرای ماده ۱۰ آیین‌نامه نحوه تشکیل جلسات و چگونگی اتخاذ تصمیمات هیأت داورى موضوع مواد ۲۰ الی ۲۳ قانون برنامه سوم توسعه، تنفيذی ماده ۳۰ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، دستورالعمل پیوست که به تصویب اعضاء هیأت داورى مذکور رسیده جهت درج در روزنامه رسمی ایفاد می‌گردد.

رئیس هیأت داورى - عبدالعلی میرکوهی

دستورالعمل موضوع ماده ۱۰ آیین نامه نحوه تشکیل جلسات و چگونگی

اتخاذ تصمیمات هیأت داورى موضوع ماده ۲۰ الی ۲۳ قانون برنامه سوم

توسعه تنفيذی ماده ۳۰ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

مبحث اول - نحوه طرح دعوی یا شکایت:

ماده ۱- طرح دعوی یا تقاضای رسیدگی توسط هریک از طرفین یا اشخاص ذینفع که در این دستورالعمل "درخواست" نامیده می‌شود به صورت کتبی به دبیرخانه هیأت داورى تسلیم می‌شود.

ماده ۲- دبیر هیأت داورى پس از وصول درخواست رسیدگی، باید فوری نسبت به ثبت آن اقدام و رسیدی مشتمل بر نام خواهان، خوانده، تاریخ تسلیم (روز و ماه و سال) و شماره ثبت به ارائه‌کننده درخواست تحویل دهد و در برگ درخواست تاریخ تسلیم را قید نماید.

تبصره - تاریخ وصول درخواست توسط دبیرخانه، تاریخ اقامه دعوی محسوب می‌شود.

ماده ۳- درخواست باید حاوی نکات زیر باشد:

۱- نام و نام خانوادگی، نام پدر، سن، اقامتگاه و شغل خواهان و خوانده.

تبصره (۱)- چنانچه درخواست توسط وکیل ارائه شود مشخصات وکیل نیز باید درج شود.

تبصره (۲)- چنانچه خواهان یا خوانده شخص حقوقی باشد در درخواست نام و مشخصات و اقامتگاه شخص حقوقی باید قید گردد.

۲- عنوان خواسته به نحو صریح.

۳- تعهدات و جهاتی که به موجب آن خواهان خود را مستحق مطالبه می‌داند بطور واضح و روشن.

۴- آنچه که خواهان از داوری تقاضا دارد.

۵- ذکر ادله و وسایلی که خواهان برای اثبات ادعای خود دارد، از اسناد و نوشتجات و اطلاع مطلعین و غیره، ادله مثبت به ترتیب و بطور واضح نوشته شود، اگر دلیل شهادت شهود باشد خواهان باید اسامی و مشخصات و محل اقامت آنان را به طور صحیح معین نماید.

۶- امضای درخواست دهنده و در صورت عجز از امضاء، اثر انگشت او.

۷- نشانی اقامتگاه باید با تمام مشخصات از قبیل شهر و روستا و خیابان، پلاک یا شماره ساختمان به نحوی اعلام شود که ابلاغ به سهولت ممکن باشد.

ماده ۴- چنانچه خواهان یا خوانده عنوان قیم یا متولی یا وصی یا مدیریت شرکت و مانند آن را داشته باشد باید ضمن درخواست تصریح شود.

تبصره (۱)- در صورتی که طرفین وکیل معرفی نمایند باید از وکلای رسمی دادگستری باشد که اجازه وکالت دارد.

تبصره (۲)- اعضای هیأت مدیره اشخاص حقوقی در صورتی می توانند درخواست ارائه کنند، یا از دعوی دفاع نمایند که مطابق اساسنامه شرکت (شخص حقوقی) اجازه اقامه دعوی و پیگیری آن یا دفاع از دعوی را داشته باشند.

تبصره (۳)- وکالتنامه وکیل باید الکترونیکی و توأم با قرارداد حق الوکاله و الصاق و ابطال تمبر مالیاتی باشد.

ماده ۵- چنانچه بندهای ۱ الی ۷ ماده ۳ این دستورالعمل رعایت نشده باشد، دبیرخانه هیأت داوری باید ظرف دو روز نقایص را به صورت کتبی (یا پیامکی و مانند آن) به خواهان اعلام نماید و از تاریخ ابلاغ، مدت یک هفته به وی فرصت دهد تا نقایص را رفع نماید. در صورتی که در مهلت مقرر اقدام به رفع نقص ننماید، درخواست با اطلاع رئیس هیأت داوری بایگانی و مراتب کتباً به خواهان ابلاغ خواهد شد، وی می تواند ظرف ده روز اعتراض خود را به داوری ارسال نماید یا اقدام به ارائه دادخواست کامل بدون محدودیت زمانی نماید.

ماده ۶- خواهان باید رونوشت یا تصویر اسناد خود را که مطابقت آن با اصل گواهی شده باشد، پیوست درخواست نماید.

تبصره (۱)- گواهی مطابقت با اصل رونوشت یا تصویر سند باید توسط دفتر یکی از دادگاهها یا دبیرخانه هیأت داوری یا ادارات ثبت اسناد یا دفتر اسناد رسمی یا بخشداری محل انجام شود.

تبصره (۲)- اسناد ارائه شده اگر به زبان فارسی نباشد باید علاوه بر رونوشت یا تصویر مصدق، ترجمه گواهی شده (توسط مترجمین رسمی یا مأمورین کنسولی حسب مورد) آن نیز پیوست درخواست گردد.

ماده ۷- درخواست و برگهای پیوست آن باید در دو نسخه و در صورت تعدد خوانده به تعداد آنها بعلاوه یک نسخه تقدیم دادگاه شود.

ماده ۸- تقدیم درخواست رسیدگی در هیأت داوری مستلزم پرداخت هزینه دادرسی یا الصاق و ابطال تمبر نمی باشد.

مبحث دوم:

ماده ۹- دبیرخانه هیأت باید پس از تکمیل درخواست آن را فوراً در اختیار رئیس هیأت داوری قرار دهد تا دستور تبادل لوایح را صادر نماید، سپس دبیرخانه بلافاصله نسخه ای از درخواست و منضمات آن را به خوانده یا خواندگان یا وکیل آنها ابلاغ نماید، خوانده باید ظرف یک هفته از تاریخ ابلاغ پاسخ خود را کتباً اعلام نماید، دبیرخانه پس از وصول پاسخ خوانده یا انقضاء مهلت، پرونده را جهت تعیین وقت رسیدگی و دعوت طرفین به داوری به نظر رئیس هیأت داوری برساند.

تبصره - دبیرخانه باید یک نسخه از درخواست و پیوستهای آن را در پرونده حفظ نماید.

ماده ۱۰- نحوه ابلاغ اوراق داوری مطابق موارد مقرر در قانون آئین دادرسی مدنی (مواد ۶۷ الی ۸۳ قانون آئین دادرسی مدنی) می‌باشد.

مبحث سوم - ایرادات:

ماده ۱۱- در موارد زیر خوانده می‌تواند ضمن پاسخ نسبت به ماهیت دعوا ایراد نماید:

- ۱- هیأت داوری صلاحیت رسیدگی به دعوی را نداشته باشد.
- ۲- دعوا بین همان اشخاص قبلاً در این داوری یا توسط دادگاه یا دیگر مراجع قضائی رسیدگی شده یا در حال رسیدگی باشد.
- ۳- دعوا متوجه شخص خوانده نباشد.
- ۴- خواهان ذی سمت در دعوی نباشد.
- ۵- کسی که بعنوان نماینده اقامه دعوا کرده از قبیل نماینده، وکیل و مانند آن سمت او محرز نباشد.
- ۶- مورد دعوا مشروع نباشد.
- ۷- دعوا جزمی نبوده بلکه ظنی یا احتمالی باشد.
- ۸- خواهان در دعوی مطروحه ذی نفع نباشد.

ماده ۱۲- خواهان حق دارد نسبت به کسی که پاسخ دعوا را داده است در صورتی که سمت وی محرز نباشد اعتراض نماید.

ماده ۱۳- ایرادات و اعتراضات باید تا پایان اولین جلسه داوری به عمل آید مگر اینکه سبب ایراد متعاقباً حادث شود.

ماده ۱۴- هیأت داوری قبل از ورود به ماهیت دعوی نسبت به ایرادات و اعتراضات اعلام شده اتخاذ تصمیم می‌نماید و در صورت مردود شناختن ایراد وارد ماهیت دعوی خواهد شد.

ماده ۱۵- هیأت داوری هرگاه خود را صالح به رسیدگی نداند اقدام به صدور قرار عدم استماع دعوی می‌نماید و خواهان را به مرجع ذیصلاح هدایت می‌کند.

ماده ۱۶- در موردی که دعوایی با موضوع مرتبط یا مشابه بین همان اشخاص در داوری مطرح باشد دستور توأم شدن دو پرونده را صادر می‌نماید همچنین در مواردی که دعوا مطرح شده در ارتباط با پرونده دیگر داوری باشد قرار رسیدگی توأمان دو پرونده را صادر می‌نماید.

ماده ۱۷- در مورد سایر بندهای ماده ۱۱ قرار رد دعوا را صادر می‌نماید.

ماده ۱۸- هرگاه ایرادات تا پایان جلسه اول داوری اعلام نشده باشد، هیأت داوری مکلف نیست جدا از ماهیت دعوا نسبت به آن رأی دهد.

مبحث چهارم - جلسه داوری:

ماده ۱۹- هیأت داوری موضوع این دستورالعمل تابع تشریفات قانون آئین دادرسی مدنی نمی‌باشد.

ماده ۲۰- طرفین دعوی می‌توانند در جلسه داوری حاضر شوند یا لایحه ارسال نمایند مگر اینکه هیأت داوری حضور آنها را جهت ادای برخی توضیحات لازم بداند.

ماده ۲۱- هریک از طرفین دعوی می‌توانند به جای خود وکیل معرفی نمایند.

ماده ۲۲- عدم حضور هریک از طرفین دعوی یا وکیل آنان در جلسه داوری مانع رسیدگی و اتخاذ تصمیم نمی‌باشد.

ماده ۲۳- خواهان می‌تواند خواسته خود را که در درخواست تصریح کرده در تمام مراحل داوری کم بکند ولی اضافه کردن آن یا تغییر نحوه دعوا یا خواسته در صورتی ممکن است که با دعوی مطرح شده مربوط بوده و منشاء واحدی داشته باشد و تا پایان اولین جلسه آن را به داوری اعلام کرده باشد.

ماده ۲۴- هیأت داوری می‌تواند جلسه داوری را به درخواست و رضایت اصحاب دعوا فقط برای یکبار به تأخیر بیندازد و در صورت ضرورت و درخواست طرفین دعوی با موافقت اکثریت اعضاء حاضر در جلسه، یکبار دیگر تمدید نماید.

ماده ۲۵- دبیر یا منشی هیأت باید عین اظهارات طرفین را در صورت مجلس درج نماید.

ماده ۲۶- در پایان هر جلسه چنانچه به جهات قانونی یا تکمیل تحقیقات جلسه دیگری لازم باشد باید علت آن در صورت جلسه داوری قید و زمان جلسه بعدی تعیین و به اصحاب دعوی ابلاغ شود. چنانچه دعوا قابل تجزیه باشد و قسمتی از آن آماده صدور رأی باشد هیأت داوری نسبت به آن قسمت رأی می‌دهد و نسبت به بقیه دعوا رسیدگی را ادامه خواهد داد.

ماده ۲۷- در موارد توقیف دادرسی و استرداد دعوی و دادخواست، هیأت داوری مطابق ماده ۱۰۵ الی ۱۰۷ قانون آئین دادرسی مدنی و رعایت مواد ۲۰ الی ۲۳ قانون برنامه سوم توسعه و مقررات مربوط به این هیأت داوری اقدام می‌نماید.

ماده ۲۸- رسیدگی به تقاضای تأمین خواسته و صدور دستور موقت از اختیار قانونی این هیأت داوری خارج می‌باشد.

ماده ۲۹- رسیدگی هیأت داوری به ورود ثالث در دعوی و یا جلب ثالث مطابق مقررات مربوط در مواد ۱۳۵ الی ۱۴۰ قانون آئین دادرسی مدنی، و رعایت مواد ۲۰ الی ۲۳ قانون برنامه سوم توسعه و مقررات مربوط می‌باشد.

ماده ۳۰- رسیدگی به دعوی متقابل خوانده نسبت به دعوی خواهان نیز مطابق مواد ۱۴۱ الی ۱۴۳ قانون آئین دادرسی مدنی و رعایت مواد ۲۰ الی ۲۳ قانون برنامه سوم توسعه و مقررات مربوط عمل می‌شود.

ماده ۳۱- چنانچه طرفین به اتفاق در طول رسیدگی درخواست صلح و سازش نمایند و اختیار مصالحه را به هیأت داوری محول نمایند هیأت می‌تواند نسبت به صلح و سازش اقدام و رأی بر مبنای صلح آنها با رعایت موازین قانونی بویژه رعایت اصل ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نسبت به طرف دولتی (اعم از دستگاه یا شرکت دولتی) صادر نماید.

ماده ۳۲- هیأت داوری به دلایل طرفین نیز به تأسی از مواد مربوط قانون آئین دادرسی مدنی با رعایت مواد ۲۰ الی ۲۳ قانون برنامه سوم توسعه و مقررات مربوط به این داوری رسیدگی و عمل می‌نماید.

مبحث پنجم - صدور رأی:

ماده ۳۳- پس از اعلام ختم رسیدگی اعضای هیأت داوری مشورت نموده و رأی اکثریت اعضاء حاضر در جلسه منطوق اعتبار می‌باشد سپس هیأت داوری در صورت امکان در همان جلسه انشاء رأی می‌نماید و به اصحاب دعوی اعلام می‌کند و در غیر این صورت ظرف مدت یک هفته انشاء و ابلاغ رأی می‌نماید.

ماده ۳۴- رأی هیأت داوری باید به امضای اکثریت اعضاء حاضر در جلسه برسد و مشتمل بر ۱- تاریخ صدور رأی ۲- مشخصات اصحاب دعوا یا وکیل یا نمایندگان قانونی آنان با قید اقامتگاه ۳- موضوع دعوی و درخواست طرفین ۴- جهات، دلایل، مستندات، اصول و مواد قانونی که رأی بر اساس آنها صادر شده است و اسامی داوران باشد.

تبصره - نظریه اقلیت اعضاء داوران باید در پرونده درج و امضاء شود.

ماده ۲۵- دبیر هیأت پس از امضاء رأی باید فوری رونوشت آن را به تعداد اصحاب دعوا تهیه و به آنها یا وکیل یا نماینده قانونی آنها حضوری ابلاغ نماید و در صورت عدم حضور از طریق مامور ابلاغ به اصحاب دعوا ابلاغ نماید.

تبصره - دبیر یا اعضاء دبیرخانه هیأت داورى قبل از آنکه رأی یا دادنامه به امضاء اعضاء داوران برسد نباید رونوشت یا اطلاعات آن را به کسی ابلاغ یا اعلام نمایند در صورت تخلف مرتکب به حکم هیأت رسیدگی به تخلفات اداری به مجازات بند (ب) ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب سال ۱۳۷۲ محکوم خواهد شد.

مبحث ششم - اصلاح رأی:

ماده ۲۶- هرگاه در تنظیم و نوشتن رأی داورى سهوقلم رخ دهد مثل از قلم افتادن کلمه ای یا زیاد شدن آن و یا اشتباهی در محاسبه صورت گرفته باشد تا وقتی که به رأی اعتراض نشده باشد هیأت داورى رأساً یا به تقاضای ذی نفع رأی را تصحیح می نماید، رأی تصحیح شده باید به طرفین ابلاغ شود، تسلیم رونوشت رأی اصلی بدون رأی تصحیحی ممنوع است.

مبحث هفتم - اعتراض به رأی:

ماده ۲۷- تمامی آرای هیأت داورى ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ قابل اعتراض در دادگاه عمومی حقوقی تهران (شعبه ویژه ای که توسط رئیس قوه قضائیه تعیین گردیده) می باشد.

ماده ۲۸- درخواست اعتراض مستقیماً یا از طریق دبیرخانه این هیأت به شعبه دادگاه مذکور تسلیم یا ارسال خواهد شد.

مبحث هشتم - اجرای احکام:

ماده ۲۹- رأی داورى پس از قطعیت در صورت عدم اقدام محکوم علیه توسط اجرای احکام دادگاه مذکور اجرا خواهد شد.

ماده ۳۰- این دستورالعمل مشتمل بر ۴۰ ماده و ۱۱ تبصره به تصویب اعضاء هیأت داورى موضوع ماده ۲۰ الی ۲۲ قانون برنامه سوم توسعه تنفیذی ماده ۳۰ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی رسید.

هوشنگ نادریان - بهمن عبدالهی - حسن سلیمانی - سیدابوالفضل فاطمی زاده

مسعود خوانساری - غلامحسین شافعی - عبدالعلی میرکوهی